

Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission toimintakertomus vuodelta 2012

1. Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio

Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomissio on valtioiden välinen yhteistyöelin. Komission toimintaa säätelee Suomen ja Ruotsin välinen 17. syyskuuta 2010 päivätty rajajokisopimus, jota sovelletaan lakina Suomessa ja Ruotsissa (SSK 722/2010 ja 816/2010, SFS 2010:297), sekä sopimuksen liitteet, Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission ohjesääntö ja Tornionjoen kalastusalueen kalastussääntö. Komissiolla on kuusi jäsentä, kolme kummastakin sopimusmaasta, sekä heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Komission puheenjohtajuus vaihtuu sopimuspuolten välillä kalenterivuositain.

Puheenjohtajuus on ollut Suomella vuonna 2012. Komission kokoonpano on esitetty Taulukossa 2.

Sopimuksen mukaan komission tehtävänä on

- kehittää sopimuspuolten yhteistyötä vesienhoitoalueella;
- edistää sopimuspuolten viranomaisten välistä yhteistyötä sellaisten ohjelmien, suunnitelmien ja toimenpiteiden yhteensovittamiseksi, joiden tarkoituksena on vesiympäristön tilatavoitteiden saavuttaminen ja vesien tilan seuraaminen;
- edistää sopimuspuolten viranomaisten ja kuntien suunnittelutyön yhteensovittamista tulva- ja ympäristövahinkojen torjumiseksi rajajoissa;
- edistää sopimuspuolten viranomaisten ja kuntien rajajokien luonnonsuojelusuunnitelmiin liittyvän työn yhteensovittamista;
- vastata siitä, että tässä artiklassa mainituista ohjelmista ja suunnitelmista tiedotetaan yhdessä ja pidetään yhteisiä kuulemistilaisuuksia; sekä
- vahvistaa tai hylätä ehdotukset vesienhoitoaluetta koskeviksi ohjelmiksi tai suunnitelmiksi,
- sekä seurata tämän sopimuksen soveltamista ja lupakäytäntöä sekä kiinnittää sopimuspuolten huomiota tarpeeseen muuttaa sopimusta.

2. Komission kanslia

Suomalais-ruotsalaisen komission kanslia sijaitsee Ruotsissa Haaparannalla. Kanslia on toiminut vuoden 2012 Vakten 16 –korttelissa, osoitteessa Storgatan 92 A, Haaparannanlehden vuokralaisena.

Komission kanslian henkilöstössä on tapahtunut muutoksia vuoden 2012 aikana.

- Kanslisti Minna Keskitalo, vastuullaan talousasiat, työskenteli tammikuun 2012 loppuun.

- Komission sihteeri Eira Luokkanen, kokoaikainen, päätti työt kansliassa 13.8.2012.
- Komission sihteerin sijaisena, 75% työajalla, toimi professori Kari Kinnunen 9.8.2012-31.10.2012.
- Komission sihteeriksi valittiin 26.9.2012 kokouksessa ympäristöinsinööri Virve Sallisalmi. Hän aloitti työnsä 1.11.2012. Sallisalmi on kokoaikainen.
- Avustava sihteeri Camilla Ahlstrand työskentelee kansliassa kokoaikaisena.

Komission kansliassa on vuonna 2012 työskennellyt tammikuuta lukuun ottamatta pääasiassa kaksi vakituista työntekijää yhtäaikaaisesti.

Henkilökunta osaa sekä ruotsia että suomea. Komission asiakirjat: pöytäkirjat, lausunnot, päätökset, tiedotteet ja nettisivut laaditaan molemmilla kielillä. Rajajokikomission kanssa asioidessa voi käyttää joko suomea tai ruotsia. Asiakirjojen käännökset on tehty useimmiten omana työnä. Ulkopuolisia tulkkeja on palkattu suurempiin seminaareihin. Kiireellisiin käännöstöihin on ostettu käännöspalveluja ulkoa.

3. Komission toiminta

Komission omat kokoukset

Rajajokikomissiolla oli vuonna 2012 kaikkiaan kahdeksan kokousta. Näistä kuusi pidettiin Haaparannalla, yksi Ylitorniolla ja yksi Kolarissa Ylläksellä, Tornionjoen Vesiparlamentin yhteydessä.

Kokouksissa käsiteltiin edelleen paljon kanslian käytännön töitä ja hallinnollisia asioita. Kokouksissa on yleensä käyty läpi komission taloustilanne, tiedotettu meneillään olevista hankkeista ja muista ajankohtaisista asioista. Lisäksi komission kokouksissa on ollut kutsuttuna eri alojen asiantuntijoita ja viranomaisia. Lausuntopyyntöjä ja lausuntoja koskevat asiat ovat olleet esillä jokaisessa kokouksessa. Lausuntoja käsitellään erikseen kohdassa 'Lausuntoasiat ja päätöksistä tiedottaminen'.

Vuoden 2012 kokouksissa päätettiin ja keskusteltiin mm. seuraavista asioista.

- **20.1.2012** Komissio hyväksyi vuoden 2011 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen. Päätettiin, että kanslian palkkahallintoa ja ruotsalaisjäsenten palkkioita alkaa hoitaa tilitoimisto PWC Haaparannalta. Palkkahallinto päätettiin sisällyttää PWC:n kanssa tehtävään kirjanpitosopimukseen. Päätettiin, että komissio lainaa vanhan komission arkiston Landsarkivetista Härnösandista digitalisoitavaksi. Hyväksyttiin rajajokikomission työjärjestys. Päätettiin tehdä kannanotto Muonion Särkijärven kalanviljelylaitoksen säilyttämisestä.
- **28.2.2012** Hyväksyttiin vuoden 2012 talousarvio, joka pohjaa vuoden 2011 kulutasoon ja tiedossa oleviin kuluihin. Budjetissa ei ole otettu huomioon arkiston digitalisoinnista aiheutuvia kuluja. Hyväksyttiin toimintasuunnitelma vuodelle 2012. Komissio hyväksyi talousarvion vuodelle 2013, jossa on huomioitu ostopalvelujen kulujen kasvu. Komission kokouksessa vierailivat kalastusneuvotteluasioissa Havs och vattenmyndighetenistä Patrik Persson, Håkan Carlstrand ja Monica Blidner sekä Norrbottenin lääninhallituksesta

kalastusasioista vastaava Dan Blomkvist. Keskusteltiin siitä, että olisi tärkeää saada samat säännöt kalastukseen molempiin maihin, jotta valvonta olisi helpompaa. Komissio päätti seurata Tornionjoen kalastussääntöneuvottelujen edistymistä. Lapin ELY-keskukselle ja Norrbottenin lääninhallitukselle myönnettiin Outokumpu-rahastosta rahoitus tutkimukseen, jolla haetaan tietoa haitallisista aineista sedimenteissä. Hankkeen nimi on ”Haitallisten aineiden merkitys Pohjoisen Perämeren rannikkovesien kemialliseen ja ekologiseen tilaan”. Hankkeen kokonaisbudjetti on 73 000 euroa, josta komissio maksaa hallinnoimastaan Outokumpu-rahastosta 35 000 euroa. Tutkimushankkeen hakemus oli ensimmäinen, joka tuli Outokumpu-rahastoon. Komissio tiedotti asiasta nettisivuillaan ja medioille. Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Suomen mediat uutisoivat asian näkyvästi.

Rajakiiri Oy:n Aki Hakulinen ja Ramboll Oy:n Otso Lintinen kävivät esittämässä Tornion Röyttään suunnitellun tuulivoimapuiston ympäristövaikutuksia. Komissiota kiinnosti etenkin suunnitellun 27 yksikön vaikutukset loheen ja lohennousuun.

- **20.4.2012** Keskusteltiin siitä, että Ruotsi ja Suomi ovat käyneet vuotuiset neuvottelut Tornionjoen ja merialueen kalastuksesta. Puheenjohtaja Kari Kinnunen totesi, että neuvottelujen lopputulos ei vastaa rajajokisopimuksen henkeä, kun esimerkiksi lohenkalastus alkaa eri aikaan Suomessa ja Ruotsissa. Päätettiin valmistella lausuntoehdotus seuraavaan kokoukseen koskien rajajokisopimuksen toimivuutta kalastuksessa.

Todettiin, että komissio ei ole voinut hakea harjoittelijaa arkiston digitalisointiin, koska työn toteuttaminen ja muu resurssointi ei ole selvillä.

Malin Kronholm Norrbottenin lääninhallituksesta ja Pekka Räinen Lapin ELY-keskuksesta kertoivat uudesta meristrategiadirektiivin kansallisesta toimeenpanosta. Tavoitteena on meren hyvä tila. Komissio seuraa direktiivin toimeenpanoa ja laatii lausunnon Suomeen ja Ruotsiin.

Kari Kinnusen puheenjohtajuus komissiossa päättyi huhtikuun lopussa ja Matti Hepola palaa Suomen puheenjohtajaksi toukokuun alussa.

- **12.-13.6.2012** Kokous järjestettiin Ylitorniolla Ainolassa. Päätettiin myöntää Suomen puolen puheenjohtaja Matti Hepolalle komission nimenkirjoitusoikeus ja tilienkäyttöoikeudet. Keskusteltiin komission budjetista, joka on tiukka. Palkkakuluissa mahdollisesti säästetään loppuvuonna, kun komission akateeminen sihteeri Eira Luokkanen vaihtaa työpaikkaa. Hyväksyttiin Eira Luokkasen eroanomus ja päätettiin julistaa sihteerin paikka mahdollisimman pian auki. Komissio päätti nimittää Kari Kinnusen komission asiantuntijaksi ja päätti samalla pyytää Kinnusta toimimaan sihteerin sijaisena kunnes uusi sihteeri on valittu.

Keskusteltiin kalastusneuvottelujen toimivuudesta. Alustava luonnos kannanotoksi on laadittu ja lähetetty vain komission puheenjohtajille. Maa- ja metsätalousministeriö pyysi komissiolta lausuntoa kalastusneuvotteluista mutta Ruotsin Landsbygdsdepartementet ei. Todettiin, että komissiolla on oikeus lausua kalastuksesta ja päätettiin jatkaa lausunnon valmistelua.

Komisio kuuli kalastuksen valvonnasta ja ajankohtaistietoa kalastusasioista mm. Havs och vattenmyndighetenin, Norrbottenin lääninhallituksen, Rannikkovartioston (Kustbevakning) ja Peräpohjolan Poliisin esityksistä.

Kuultiin Tengeliönjoen säännöstelyn kehittämishankkeesta. Komissio vieraili Portimokosken ja Haapakosken voimalaitoksilla Lapin ELY-keskuksen Aapo Hongan ja Maria Alanteen johdolla.

23.8.2012 Komissio vahvisti, että Kari Kinnunen hoitaa komission akateemisen sihteerin virkaa 31.10.2012 saakka. Komission jäseniltä on saatu tähän hyväksyntä jo aiemmin sähköpostitse ja puhelimitse. Samassa kokouksessa myönnettiin Kinnuselle myös nimenkirjoitusoikeus ja komission tilienkäyttöoikeus.

Kinnunen esitteli akateemisen sihteerin paikkaa hakeneet. Päätettiin haastateltavat, haastattelupäivä ja haastattelijat.

Tornionjoen tulvatyöryhmään on pyydetty komissiota nimeämään edustaja. Komissiosta tulvatyöryhmään nimettiin avustava sihteeri Camilla Ahlstrand.

Komissio päätti jatkaa Tornionjoen Vesiparlamentin seminaarin valmistelua. Komissio päätti tukea kesän 2013 melontatapahtumaa samalla summalla kuin Tornionjokivarren kunnatkin ja edellyttäen että kunnat lähtevät mukaan.

Päätettiin yrittää järjestää norjalaisen rajavesistökomission kanssa yhteinen kokous vuonna 2013.

Puheenjohtaja Matti Hepola ilmoitti jättävänsä johtajan työt Lapin ELY-keskuksesta siirtyäkseen perheyriyksen palvelukseen.

Lapin liiton organisoima lohiseminaari pidetään Torniossa 6.-7.9.2012. Seminaarin päätavoite on saada lohi nousemaan kutujokiinsa tulevaisuudessakin. Seminaarissa on laaja Suomen ja Ruotsin puolen edustus sekä EU:n komission edustus.

- **26.9.2012** Valittiin komissiolle uusi akateeminen sihteeri Virve Sallialmi. Pirkanmaan ELY-keskuksessa ylitarkastajana työskentelevä Sallialmi esitteli itsensä kokouksessa.

Tornionjoen vesiparlamentin Ylläksen seminaariohjelma 26.10.2012 hyväksyttiin.

Ministeriöiden ja komission yhteistä kokousta päätettiin ehdottaa tammikuun 2013 alkuun. Kinnunen selvittää ministeriöiltä mahdollisia kokouspäiviä ja selvittää ehdotusta pitää kokous Pajalassa.

Keskusteltiin vanhan komission arkistosta. Nykytilanne on vastoin rajajokisopimusta. Päätettiin keskustella ministeriöiden kanssa arkiston digitoimisesta, koska arkiston sijainti Härnösandissa on ongelmallinen sekä juridisesti että käytännön tilanteiden vuoksi.

- **26.10.2012** Kokous järjestettiin Tornionjoen vesiparlamentin yhteydessä Ylläksellä Kolarissa. Myönnettiin komission sihteeri Virve Sallialmelle rajajokikomission puolesta nimenkirjoitusoikeus ja tilienkäyttöoikeus.

Vanhan komission arkiston digitoimiseksi päätettiin lähettää kirjelmä Suomen puolella Maa- ja metsätalousministeriöön ja Ruotsissa Miljödepartementtiin ja kopio Havs och

Vattenmyndigheteniin. Kirjelmän liitteeksi lisätään Eira Luokkasen marraskuussa 2011 laatima arkistomuistio sekä pöytäkirjanote tästä 26.10.2012 kokouksesta.

Todettiin, että Ruotsin puolelta on tehty valituksia Outokummun terästehtaiden ympäristöluvasta. Komissio ei laadi vastinetta valituksiin, koska komissio jo aiemmin päätti olla valittamatta ympäristöluvasta.

- **20.12.2012** Keskusteltiin alustavasti vuoden 2013 toimintasuunnitelman teemoista. Niitä voivat olla ainakin Tornionjoen vesienhoito sekä jätevesiasiat, kaavoitus, kalastus – myös perinteisin menetelmin tapahtuva sekä kuntien informoiminen nykyisen komission tehtävistä ja roolista. Komission toiminnassa on myös otettava huomioon, että komission ruotsalaisjäsenien toimikausi päättyy syyskuun 2013 lopussa. Keskusteltiin tammikuussa Maa- ja metsätalousministeriöissä pidettävistä kokouksista ja aiheista, joita ovat vuoden 2014 budjetin korotuspaineet, arkiston digitoiminen sekä kalastusneuvottelut.

Norrbotenin lääninhallitus ja Lapin liitto ovat perustamassa yhteistä lohityöryhmää, johon komissio päätti osallistua.

Komission ja ministeriöiden väliset kokoukset

Maa- ja metsätalousministeriössä Helsingissä 24.4.2012 Eira Luokkanen ja komission puheenjohtaja Kari Kinnunen.

Ruotsin ympäristöministeriöstä (Miljödepartement) Stefan Berggren, Johan Gistorp ja Riitta Svensson vierailivat Haaparannalla komission vieraina 7.-8. kesäkuuta 2012. Ensimmäisenä vierailupäivänä 7.6. ministeriön edustajat tapasivat komission ruotsalaisjäsenet päivällisellä. Perjantaina 8.6. ministeriön edustajat kävivät komissiossa, jossa koolla olivat ruotsalaisjäsenet, suomalaisjäsenet ja kanslian henkilökunta. Vieraille esiteltiin Suomen ja Ruotsin välisen vesienhoitoyhteistyön historiaa Tornionjoen alueella, uuden komission toimintaa ja komission roolia, vanhan komission arkiston digitointitarvetta ja komission budjetin kasvupaineita.

Muu yhteydenpito komissiota ylläpitäviin ministeriöihin on tapahtunut suorina puhelinkontakteina ja sähköpostilla. Rajajokikomissio ja komission sihteeri käyvät jatkuvaa vuoropuhelua sidosryhmien kanssa.

Yhteistyön kehittäminen ja tiedottaminen

Rajajokisopimuksesta tulevien tehtäviensä mukaisesti komissio on edistänyt sopimuspuolten välistä yhteistyötä vesienhoitoalueella.

Yhteistyömuotoina ovat olleet eri kokoukset (sekä kokousten järjestäjänä että niihin osallistuvana tahona), seminaarit, neuvottelut ja keskustelut.

Komission järjestämät tai avustamat kokoukset, yhteistyöhankkeet

Komissio on järjestänyt tai avustanut mm. seuraavia kokouksia:

- 19.-20.1.2012 Komissio järjesti viranomaiskonferenssin ympäristölupa-asioista vastaaville viranomaisille Haaparannalla. Paikalla n. 22 osallistujaa: Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, maa- ja metsätalousministeriö (Pekka Kemppainen), ympäristöministeriö (Tuire Taina), Naturvårdsverket, Mark- och miljödomstolen Umeå Tingsrätt, Lapin ELY-keskus, Norrbottenin lääninhallitus, Havs och vattenmyndigheten sekä rajajokikomission jäsenet. Tapahtumasta uutisoivat mm. Pohjolan Sanomat ja Radio Norrbotten.
- 10.1.2012 Tornionjoen Vesiparlamentin työvaliokunnan (vain ruotsalaisten edustus) kokous Haaparannalla kansliassa. Vesiparlamentin työvaliokunnan muut kokoukset olivat puhelinkokouksia. Päivämäärät: 15.5., 19.6., 14.8., 9.10. ja 7.11.2012. Työvaliokunnalla oli vuonna 2012 siis yhteensä kuusi (6) kokousta. Kokouksissa olivat vain valiokunnan ruotsalaisjäsenet ja osanottoaktiivisuus vaihteli voimakkaasti. Vesiparlamentin Pentäsjoen retkelle 24.8. ja Vesiparlamentti-seminaariin 26.10. kutsuttiin myös suuri yleisö, ks. alla lisää.
- 6.2.2012 Rannikkopalaveri, vesienhoito rannikkoalueella, yhteisen tutkimushankkeen suunnittelu. Lapin ELY:n ja Norrbottenin Lääninhallituksen edustajia rajajokikomission tiloissa.
- 30.3.2012 Kalastuskokous yhteislupa-asiasta komission tiloissa Haaparannalla klo 10-15 Ruotsin aikaa.
- 5.6.2012 Ruoppaukset Tornionjoen alueella, kokous komission kansliassa. Viranomaisia Ruotsista ja Suomesta. Keskustelua lainsäädännöstä, lupa-ajoista ja yhteisistä periaatteista. Oma asianaan suvereniteettisaaret. Yhteensä 10 henkilöä sekä tulkki.
- 24.8.2012 Retki Pentäsjoelle, jossa korjattu metsätalouden ja uiton jättämiä jälkiä mm. jokeen johtavia ojia peittämällä. 11 osallistujaa. Komissio järjesti Tornion Vesiparlamentin nimissä. Medioista Norrländska socialdemokraten –lehti osallistui.
- 6.-7.9.2012 Lohiseminaari Torniossa Joentalolla. Komissio järjesti yhteistyössä Lapin liiton, Tornionlaakson neuvoston ja Norrbottenin lääninhallituksen kanssa. Tavoitteena luonnonlohikantojen turvaaminen. Osallistujia 70. Sekä Suomen että Ruotsin puolen mediat uutisoivat.
- 26.10.2012 Vesiparlamentti Ylläksellä, aiheena mm. vedenpuhdistus- ja viemärintihankkeet joen molemmin puolin. Osallistujia Ruotsista ja Suomesta, yhteensä n.30. Paikalliset mediat osallistuivat..

Komission suomalainen puheenjohtaja Kinnunen (30.4.2012 saakka pj) osallistui Lapin liiton poro- ja lohityöryhmän toimintaan. Komission jäsen Matti Myllykangas on toiminut työryhmässä

puheenjohtajana. Työryhmä on pyrkinyt vaikuttamaan Tornionjoen villilohikannan elvyttämiseen. Lohiseminaari Torniossa oli tulos tästä yhteistyöstä.

Neuvottelut ja yhteistyö

Komissiolla on ollut edustaja muun muassa seuraavissa tilaisuuksissa.

- 26.1.2012 Hannukaisen kaivoshankkeen YVA-seurantaryhmän kokous, Äkäslompolo, Eira Luokkanen
- 15.3.2012 Tornion MTK – rajajokikomission tehtävien esittely, keskustelua toimintamahdollisuuksista, Eira Luokkanen
- 23.2.2012 Lapin ympäristönsuojeluviranomaisten neuvottelupäivät, järjestäjänä Lapin ELY-keskus, Levi, rajajokikomission tehtävien esittely, Eira Luokkanen
- 23.3.2012 Outokummun Tornion tehtaiden taustatilaisuus, joka oli suunnattu medialle, Camilla Ahlstrand osallistui.
- 17.4.2012 Poukama-hankkeen Siikaseminaari Aineen taidemuseossa, Camilla Ahlstrand osallistui.
- 7.-8.5.Piteåssa Pohjois-Ruotsin alueen vesineuvostojen seminaari, Eira Luokkanen osallistui.
- 26.-27.4.2012 Tornionjoen yksityiskohtainen tulvakartoitus, loppuseminaari Torniossa. Seminaari Interreg IV A Pohjoinen –rahaston osarahoittamasta hankkeesta sekä tulvasiioista. Luokkanen esitelmöi 27.4.2012. Ahlstrand osallistui 26.4.2012.
- 11.6.2012 Tornion-Muonionjoen yhteistarkkailupalaveri, Eira Luokkanen osallistui
- 28.-29.8.2012 Rajayhteistyöseminaari Tornio Joentalo. Järjestäjänä Bothnian Arc, Nordiska Ministerrådet ja Kemi-Tornion alueen kehittämiskeskus. Ahlstrand ja Kinnunen osallistuivat 28.8., Ahlstrand myös 29.8.2012.
- 29.8.2012 Länsi-Lapin maakuntakaava - viranomaisneuvottelu, Kemi. Lapin liitto järjesti. Kari Kinnunen osallistui.
- 3.-4.9.2012 Ympäristöministeriön ja Maa- ja metsätalousministeriön järjestämä kansainvälisten vesiasioiden konferenssi ”UNECE Convention on the protection and Use of Transboundary Watercourses”, Kari Kinnunen osallistui komission edustajana.
- 24.9.2012 Tornion vesistöalueen tulvaryhmä Ylitorniolla. Camilla Ahlstrand osallistui.
- 19.10.2012 Outokummun Tornion tehtaiden ympäristövaikutuksia koskeva avoin keskustelutilaisuus. Järjestäjinä Haaparannan kunta, Landstinget, Norrbottenin lääninhallitus, Outokummun Tornion tehtaot. Camilla Ahlstrand osallistui.
- 22.11.2012 Neuvottelu Länsi-Lapin vesihuollosta Lapin ELY-keskuksessa, Virve Sallialmi osallistui.

- 22.11.2012 Tornion kylien hankeilta, Lautamaalla. Sallisalmi ja Ahlstrand osallistuivat.
- 29.11.2012 Ylitornion ja Övertorneån jätevesien johtamissuunnitelmat, Ylitorniolla. Virve Sallisalmi osallistui.
- 12.12.2012 Tornionjoen vesistöalueen tulvaryhmä Torniossa, Sallisalmi ja Ahlstrand osallistuivat.

Lausuntoasiat ja päätöksistä tiedottaminen

Komissio on saanut lausuntopyynnön tai tiedoksiannon 28 lupahakemusasiasta.

Komissio laati lausunnon 12 asiassa. Lausuntoja on annettu lähinnä suuremmissa asioissa tai periaatteellisissa kysymyksissä komission mandaatin mukaisesti. Komissio ei ole vuonna 2012 ottanut kantaa sellaisiin asioihin, jotka vuoden 1971 komissio on käsitellyt, ts. valitusasioihin tai vanhan komission lakkauttamisen yhteydessä kansallisille viranomaisille siirrettyihin asioihin.

Kalastusasioissa lausuntopyyntöjä saapui Maa- ja metsätalousministeriöltä. Ruotsista vastaavia lausuntopyyntöjä ei tullut.

Komission lausunnot on laadittu suomeksi ja ruotsiksi ja ne on julkaistu komission Internet-sivuilla. Lisäksi ne on sähköpostitse lähetetty alueen medioille tiedoksi.

Komission antamat lausunnot sekä lausuntopyynnöt on lueteltu taulukossa 1.

Lausuntopyyntöjen lisäksi komissiolta on kysytty mm. kalastuslupia ja tiedusteltu apajapaikoista Tornionjoelle. Lisäksi Norrbottenin ympäristörikospoliisi kysyi vanhan komission oikeudesta antaa lupa Kaunisvaaraan Tapulin kaivokselle ja rikastamolle. Puheenjohtaja Matti Hepola laati vastauksen suomeksi, kanslia käänsi vastauksen ruotsiksi poliisille.

Myös komissio on tarvinnut vanhempia asiakirjoja työssään esimerkiksi lausuntojen laatimisessa.

Vuoden 1971 rajajokikomission arkisto

Komissiolle on tullut 14 diarisoitua aineistopyyntöä vuoden 1971 komission arkistoa koskien. Vuonna 2011 pyyntöjä tuli 9 kappaletta. Pyyntöjä tuli molemmista maista lupa- ja valvontaviranomaisilta, kunnilta, medialta, yrityksiltä sekä yksityisiltä henkilöiltä. Asiakirjoja on kysytty vanhan komission kaikilta toimintavuosikymmeniltä. Viranomaiset tarvitsivat mm. komission Outokummulle myöntämän ympäristölupapäätöksen, Kaunisvaaran kaivoslupapäätöksen, Tornionjoen ruoppauspäätöksen. Lisäksi komission vanhat kalastustilastot olivat tarpeen: ne annettiin viranomaislainaksi Norrbottenin lääninhallitukseen.

Aineistopyyntöjä ei ole lukumääräisesti paljon, mutta koska arkisto ei ole Haaparannalla vaan Härnösandissa Landsarkivetissa, edellyttää oikean asiakirjan löytäminen ja pyyntö Landsarkivetiin tavallista enemmän taustatyötä. Lisäksi rajajokisopimuksen mukaisesti ennen kuin asiakirjan saa antaa edes kopiona kysyjälle, luovuttaminen pitää arvioida joka kerta erikseen Ruotsin

valvontaviranomaisessa (Havs och Vattenmyndigheten Göteborgissa). Tähän velvoittaa rajajokisopimuksen 13. artiklan kohta 3.

Tiedottaminen

Komissio tiedottaa toiminnastaan pääasiassa Internet-sivuillaan. Osasta asioista on laadittu erilliset tiedotteet. Näitä olivat Viranomaiskokous Haaparannalla 19.-20.1.2012, rajat ylittävä Perämeren pohjasedimentin tutkimushanke, Matti Hepolan nimitys komission uudeksi puheenjohtajaksi sekä syyskuussa järjestetty lohiseminaari.

Komission kokousten esityslistat ja kutsut tapahtumiin on lähetetty etukäteen alueen medioille. Samoin komission lausunnot on jaettu sähköpostitse medioille. Seminaariesitelmät (Viranomaisseminaari, Lohiseminaari ja Tornionjoen Vesiparlamentti) on julkaistu tapahtumien jälkeen komission nettisivuilla.

Alueen mediat julkaisivat jutut (myös ennakkopuffina) viranomaisseminaarista Haaparannalla sekä kansainvälisestä lohiseminaarista Torniossa syyskuussa. Perämeren pohjasedimentin tutkimushanke kiinnosti mediaa laajasti, koska Ruotsin Norrbottenin alueen medioissa on usein esitetty huoli Outokummun tehtaiden ympäristövaikutuksista. Toimittajat kävivät seuraamassa näytteenottoa Perämerellä ja laativat jutut pitkälti komission laatiman tiedotteen pohjalta. Sama tiedote julkaistiin myös Lapin ELY-keskuksen ja Norrbottenin lääninhallituksen sivuilla, jotka ovat tutkimushankkeen yhteistyökumppaneita. Myös Hepolan nimitys komission suomalaiseksi puheenjohtajaksi huomioitiin useassa julkaisussa.

Suomessa Talvivaaran kaivoksen ympäristövahinko lisäsi median kiinnostusta myös Northland Resourcesin kaivoksiin. Näin ollen Yleisradion tekemä juttu komission syksyllä laatimasta lausunnosta Kaivosvaaran kaivostoiminnasta sekä vanhan komission myöntämästä kaivosluvasta Tapulille esitettiin Radio Suomi-kanavan radiolähetyksissä ja tv:n pääuutislähetyksessä. Juttuun haastateltiin puheenjohtaja Matti Hepolaa.

Komission toimintasuunnitelmassa oli saada aikaan vuonna 2012 myös englanninkieliset sivut, mutta hanke ei ole edennyt mm. sihteerivaihdoksen takia. Syksyllä 2011 julkaistut sivut ovat toistaiseksi vain suomeksi ja ruotsiksi. Rajajokisopimus löytyy sivuilta myös saameksi.

Kotisivujen osoitteet ovat sekä suomen- että ruotsinkielisinä: www.fsgk.se ja www.srrjk.se. Myös www.rajajokikomissio.fi ja www.gransalvskommissionen.se johtavat komission omille sivuille.

Marraskuussa 2012 komission kanslian työntekijät tilasivat käyntikortit.

4. Kulut

Komissio toimi vuoden 2012 määrärahojensa mukaisesti. Komission määräraha oli vuonna 2012 2 500 000 kruunua. Vuodenvaihteessa 2012-2013 komissiolla oli määrärahasta komission tileillä jäljellä noin 250 000 kruunua, jossa on huomioitu kirjanpidolliset lyhytaikaiset velat, mutta ei mm. vuodelta 2012 kertyneitä henkilöstön lomapalkkoja sivukuluineen.

Vuoden 2012 tilinpäätös valmistuu tammikuun 2013 loppuun mennessä.

Miljödepartementet maksoi komission pyynnöstä vuotta 2013 koskevasta määrärahastaan miljoona kruunua ennakoon jo joulukuussa 2012.

Taulukko 1. Komission saamat lausuntopyynnöt ja lausunnot.

Lausuntopyynnöt/Aihe	Pyytäjä/pvm	Huomioitavaa	Komission lausunnot/annettu pvm
Jokivuoman turvetuotantoalueen ympäristölupa	PSAVI/11.1.2012		kyllä/9.2.2012
Ruoppaus kiinteistön Vuono20:13 ja 20:14 kohdalla	Norrbottnen lääninhallitus/2.2.2012		ei
Mielmukkavaaran asemakaavaehdotus	Muonion kunta/16.2.2012		ei
Särkijärven kalanviljelylaitoksen lopettaminen	Komissio päätti itse lausua RKTL:lle		kyllä/28.2.2012
Pajalan kunnan yleiskaavan ranta-alueita koskeva kaavaehdotus Suomen vaikutusten osalta	Ympäristöministeriö/ 17.2.2012	viittaus 2.2.2011 komission antamaan lausuntoon	ei
Merenhoidon suunnittelu	Lapin ELY-keskus/11.4.2012		kyllä/15.5.2012
Länsi-Lapin maakuntakaavaehdotus	Lapin liitto/16.5.2012		kyllä/20.6.2012
Pellopuu Oy:n ympäristölupa	PSAVI/28.5.2012		ei
Aareavaaran vesilupa 1:3 Pajala	Lääninhallitus/14.6.2012		ei
Vesienhoitoa koskevista työohjelmista ja keskeisistä kysymyksistä	Lapin ELY-keskus/15.6.2012		Siirtynyt 2013 alkuun, yhteensovitetaan Ruotsin lausuntopyynnön

			kanssa (17.12.2012)
Siltarumpujen asentaminen kiinteistöihin Erkheikki 6:4 ja 1:4, Pajalan kunta	Lääninhallitus/25.6.2012		ei
Siltarumpu Suksijoelle, Pajalan kunta	Lääninhallitus/26.6.2012		ei
Valtioiden rajat ylittävä ympäristövaikutusten arviointi, luonnos hallituksen esitykseksi	Ympäristöministeriö Suomi/26.6.2012		kyllä/27.8.2012
Haaparannan kaupungin yleiskaava	Ympäristöministeriö/24.7.2012		kyllä/27.8.2012
Outokummun terästehtaan laajennuksen ympäristölupa	Havs och vattenmyndigheten/17.8.2012		ei
Ylläksen jätevedenpuhdistamon ympäristölupa	PSAVI/17.8.2012		kyllä/18.9.2012
Kaunisvaaran kaivostoiminta	Uumajan käräjäoikeus/24.8.2012		kyllä/15.10.2012
EU-Komission ehdotuksesta Itämeren kalastusmahdollisuuksiin 2013	Maa- ja metsätalousministeriö/7.9.2012		kyllä/7.9.2012
Muutos Havs och vattenmyndighetenin määräyksiin kalojen ympäristöluokituksesta	Havs och vattenmyndigheten/4.9.2012		ei
Leväjäнкän turvetuotantoalueen ympäristölupa	PSAVI/1.10.2012		ei
Mahdollisuus vastineen antamiseen Outokummun lupahakemuksesta tehdyistä valituksista	Vaasan hallinto-oikeus/24.10.2012		ei
Tornion-Muonionjoen vesistöntarkkailusuunnitelma	Lapin ELY-keskus		Kyllä/20.12.2012

vuosille 2013-2018			
Lohenkalastuksen ajosiimapyyntin rajoittamisesta Itämerellä	MMM/19.11.2012		kyllä/5.12.2012
Tornionjokisuun tulvasuojeluhankkeen rakentamisajan jatkaminen	PSAVI/10.12.2012		<i>Määräaika 2013</i>
Outokumpu Stainless Oy:n LNG-terminaalia koskeva yva-ohjelma	Lapin ELY/10.12.2012		<i>Määräaika 2013</i> 11.2.2013

Pellon kirkonkylän jätevedenpuhdistamon ympäristölupa	PSAVI/13.12.2012		<i>Määräaika 2013</i> 14.1.2013
Ylitornion kirkonkylän jätevedenpuhdistamon ympäristölupa	PSAVI/13.12.2012		<i>Määräaika 2013</i> 14.1.2013
Outokummun LNG- terminaalia koskeva YVA	Naturvårdsverket/13.12.2012		<i>Määräaika 2013</i> 7.2.2013
Työohjelmista ja katsauksesta olennaisiin kysymyksiin Bottenvikenin vesienhoitoalueella (pyyntö tuli Tornionjoen vesiparlamentille)	Norrbottnen lääninhallitus/03.12.2012		<i>Määräaika 2013,</i> <i>kesäkuu</i>
Lausuntopyyntö Haaparannan kaupungin yleiskaavasta	Ympäristöministeriö (21.12.2012)/3.1.2013		<i>Määräaika 2013</i> 21.1.2013
Lausuntopyyntö Tornionjoen kalastussääntöä koskevista neuvotteluista Ruotsin kanssa vuodelle 2013	MMM (19.12.2012)/2.1.2013		<i>Määräaika 2013</i> ~~18.1.2013~~ (jatkettu 25.1.2013)

Taulukko 2. Rajajokikomission jäsenet**Puheenjohtajat**

Vuonna 2012 Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission puheenjohtajana toimi erityisasiantuntija, professori Kari Kinnunen 1.1.-30.4.2012. Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueen johtaja Matti Hepola toimi puheenjohtajana 1.5.-31.12.2012.

Hepolan varajäsen on ylitarkastaja Pekka Räinen (Lapin ELY-keskus).

Ruotsin puolen puheenjohtajana toimi lääninneuvos Johan Antti. Johan Antin varajäsen on yksikönpäällikkö Ulf Bergelin (Norrbottenin lääninhallitus).

Komission muut suomalaisjäsenet

Varsinainen jäsen yrittäjä Paula Aikio-Tallgren Tornioista. Varajäsen yrittäjä Mauri Kylmämaa Kolarista.

Varsinainen jäsen Matti Myllykangas Muoniosta. Varajäsen Asta Valkonen Pellosta.

Komission muut ruotsalaisjäsenet

Varsinainen jäsen kansankorkeakoulun rehtori Eivor Olofsson Haaparannalta. Varajäsen yrittäjä Pia Hulkoff Korpikylästä.

Varsinainen jäsen Bengt Niska Pajalasta. Varajäsen hallintopäällikkö Ann-Catrin Fredriksson Kiirunasta.

31.1.2013, Haaparanta

Matti Hepola

Johan Antti

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Virve Sallisalmi

Komission sihteeri